

یافتن فضای گمشده

نظریه‌های طراحی شهری

مؤلف:

راجر ترنسیک

مترجمان:

مریم محمدی

سیاوش روزبه

تهران

دانشگاه هنر

۱۳۹۸

ترنسیک، راجر، ۱۹۴۳-م. -1943, Roger, Trancik	سرشناسه
یافتن فضای گمشده، نظریه‌های طراحی شهری / مولف: راجر ترسیک	عنوان و نام پدیدآور
مترجمان: مریم محمدی، سیاوش روزبه.	مشخصات نشر
تهران: دانشگاه هنر، ۱۳۹۸.	مشخصات ظاهری
۲۷۸ ص.: مصور.	شابک
۵۴۰۰۰ ریال: ۴-۳۲-۶۵۱۳-۶۰۰-۹۷۸	وضعیت فهرست‌نویسی
فیا	یادداشت
عنوان اصلی: Finding lost space : theories of urban design, 1986.	موضوع
شهرسازی -- فلسفه	موضوع
City planning -- Philosophy	موضوع
فضا در معماری -- فلسفه	موضوع
Space (Architecture) -- Philosophy	شناسه افزوده
محمدی، مریم، ۱۳۶۱-، مترجم	شناسه افزوده
روزبه، سیاوش، ۱۳۶۲-، مترجم	شناسه افزوده
دانشگاه هنر	رده بندی کنگره
NA۹۰۳۱	رده‌بندی دیویی
۷۱۱/۴۰۱	شماره کتابشناسی ملی

یافتن فضای گمشده، نظریه‌های طراحی شهری	عنوان کتاب
راجر ترنسیک	مؤلف
مریم محمدی (عضو هیئت علمی گروه شهرسازی دانشگاه هنر)- سیاوش روزبه	مترجمان
اکرم پهلوان	ویراستار
اداره انتشارات دانشگاه هنر	ناشر
۱۳۹۸	تاریخ نشر
۵۴۰۰۰ ریال	قیمت
۲۵۰ جلد	شمارگان
اول	نوبت چاپ

نشانی: تهران، خیابان سرهنگ سخایی، بین تقاطع سی تیر و فردوسی، شماره ۵۸
دانشگاه هنر، تلفن: ۶۶۷۲۵۶۸۲
artunipub@art.ac.ir
کلیه حقوق برای دانشگاه هنر محفوظ است.

فهرست مطالب

۱	فصل اول
۳	مشکل طراحی شهری امروز
۶	تعریف فضاهای گمشده
۸	دلایل
۲۶	بازطراحی فضای گمشده
۳۱	فصل دوم
۳۲	کارکردگرایی
۴۵	شبکه‌ی شطرنجی کارکردگرا
۵۱	واکنش‌های انتقادی
۵۶	نمودهای فیزیکی
۸۷	فصل سوم
۸۹	سخت‌فضا
۱۲۱	نرم‌فضا
۱۳۵	فصل چهارم
۱۳۸	نظریه‌ی شکل-زمینه
۱۵۱	نظریه‌ی اتصال
۱۵۹	نظریه‌ی مکان
۱۷۹	فصل پنجم
۱۸۰	مقدمه
۱۸۶	نمونه‌ی موردی ۱: بوستون، ماساچوست
۲۲۰	نمونه‌ی موردی ۲: واشینگتن، دی. سی.
۲۵۵	نمونه‌ی موردی ۳: گوتنبرگ، سوئد
۳۳۸	نمونه‌ی موردی ۴: بیکر، نیوکاستل، انگلستان
۳۵۳	فصل ششم
۳۵۵	اصول
۳۶۵	نقش طراح
۳۶۶	فرآیند طراحی
۳۷۴	به سوی سال ۲۰۰۰
۳۷۹	یادداشت‌ها
۳۸۵	کتاب‌شناسی
۳۸۹	نمایه

مقدمه‌ی مترجمان

کتاب پیش‌رو^۱، اثری کلاسیک در معماری و شهرسازی است که به قلم راجر ترنسیک (معمار منظر) در سال ۱۹۸۶ نگاشته شده است. وی دارای بیش از بیست سال تجربه‌ی حرفه‌ای و دانشگاهی در طراحی شهری است. او فارغ‌التحصیل دانشگاه هاروارد و دانشگاه فناوری چالمرز سوئد و در حال حاضر، استاد معماری منظر در دانشگاه کرنل است. وی همچنین عضو انجمن آمریکایی معماران منظر نیز می‌باشد.

در رابطه با اهمیت این اثر می‌توان به جایگاه آن در تحول و تطور علم طراحی شهری پرداخت. همان‌طور که می‌دانیم مهم‌ترین اثر در بررسی تجربه‌ی طراحی شهری در دهه‌های اخیر، کتاب «طراحی شهری و اقتصاد سیاسی، بررسی و نقد ۵۰ سال اخیر»^۲ به قلم الکساندر کاتبرت (۲۰۰۶)^۳ است. وی در این اثر به بررسی آراء اندیشمندان این حیطه پرداخته است. وی بیان می‌کند برخی از کتاب‌های نوشته شده در این ۵ دهه، بیشتر کوشش‌ها و تلاش‌هایی در رابطه با این علم در قالب روش‌هایی برای تجزیه و تحلیل شهر و فضا بوده‌اند و چهار اثر مهم را در بر می‌گیرند. در میان این آثار، کتاب یافتن فضای گمشده (کتاب حاضر)، در کنار سه اثر دیگر یعنی: کتاب «شهر کلاژ» به قلم کالین رو و فرد کوتر (۱۹۷۹)^۴؛ کتاب «مفاهیم طراحی شهری» به قلم گاسلینگ و میتلند (۱۹۸۴)^۵؛ و کتاب «مفاهیم نوظهور در طراحی شهری» به قلم جفری برادبنت (۱۹۹۰)^۶ قرار دارد. کاتبرت بر این امر صحنه می‌گذارد که برخی از آثار پیش گفته، تأثیر بسزایی در شکل‌گیری نظریه‌های یکپارچه در روند تحول طراحی شهری داشته‌اند که مشتمل بر: نظریه‌ی هنجاری «فرم خوب شهر» اثر کوین لینچ (۱۹۸۱)؛ نظریه‌ی راب کریر در بررسی شکلی و گونه‌شناسانه‌ی فضاهای شهری (۱۹۷۹)؛ نظریه‌ی «منطق اجتماعی فضاها» اثر بیل هیلیر و جولین هنسن (۱۹۸۴)؛ و «نظریه‌ی جدید طراحی شهری» اثر کریستوفر الکساندر (۱۹۸۷) می‌شوند. ظهور چنین آثاری به دلیل نوظهور بودن این علم و عدم شکل‌گیری پارادایم مستقل طراحی شهری در دهه‌های اولیه‌ی ظهور آن بوده است. بنابراین این علم، وام‌دار پارادایم‌های علم برنامه‌ریزی و یا معماری بوده است.

۱- ترجمه‌ی این کتاب در راستای فعالیت‌های «آزمایشگاه مطالعات مورفولوژی شهری» بوده که در سال ۱۳۹۵ توسط مترجم اول در دانشکده‌ی معماری و شهرسازی دانشگاه هنر راه‌اندازی و تأسیس شده است. این کتاب، دومین اثر از سلسله کتاب‌های انتخابی مترجم برای غنای مبانی نظری علم مورفولوژی شهری به زبان فارسی است. اولین کتاب ترجمه شده در راستای فعالیت آزمایشگاه، کتاب «مورفولوژی شهری: مقدمه‌ای بر مطالعه‌ی فرم فیزیکی شهرها» بوده که در سال ۱۳۹۸ توسط انتشارات دانشگاه هنر چاپ شده است.

2 - Urban Design and Spatial Political Economy Review and Critique of the Last 50 Years

۳- این کتاب توسط رضا بصیری مؤدبی و حمیده فرهمندیان ترجمه و توسط انتشارات طحان به چاپ رسیده است.

4 - Rowe & Koetter, College City, 1979

5 - Gosling & Maitland, Concepts of Urban Design, 1984

6 - Geoffrey Broadbent, Emerging Concepts in Urban Design, 1990

به صورت کلی آثار دسته‌ی اول (شامل چهار کتابی که روش‌هایی برای تحلیل فضا را ارائه می‌دهند) در تلاش هستند تا گونه‌شناسی مختلفی را ارائه نمایند و این کوشش‌ها در کنار هم، خلاصه‌ی جالب توجهی از نظریه‌های طراحی شهری را بعد از جنگ جهانی دوم ارائه می‌دهد که هر یک شامل بهترین پروژه‌های شهری تا دهه‌ی ۱۹۹۰ می‌شوند. همه‌ی نظریه‌پردازان این دهه‌ها، معمار بوده و رویکرد مدرنیستی داشته‌اند. کتاب ترنسلیک به بررسی مهم‌ترین مسأله شهرهای معاصر (فضای گمشده) و ماهیت، دلایل و ارائه تعریفی از آن‌ها که محصول فضاها‌ی مدرن بوده‌اند، می‌پردازد. در واقع وی معتقد است، کنار نهادن اصول شهرسازی و ابعاد انسانی فضاها‌ی بیرونی توسط مدرنیست‌ها که در طراحی شهرها در گذشته مورد استفاده قرار می‌گرفت، اثرات نامطلوبی به‌جا گذاشت. بنابراین یکی از موضوعات مهمی که این کتاب به صورت ضمنی به آن اشاره می‌کند، مقیاس انسانی است. در این میان نقل قولی از خود نویسنده در رابطه با موضوع مورد تمرکز این کتاب آورده می‌شود. وی بیان می‌کند: «موضوع اساسی این کتاب، فراتر از مواجهه با فضای شهری معاصر بوده و تأکید بر چگونگی آگاه شدن طراحان، معماران و معماران منظر از نقش خود است. احتمالاً یکی از مخرب‌ترین ابعاد جنبش مدرن و روندهای اخیر در طراحی، خود بزرگ‌نمایی طراحان و تمایل به ساختن فرض‌های ساده درباره‌ی نیازهای انسانی بوده است. آن‌چه طراحی‌های اخیر به آن نیاز مبرم دارد، نوعی فروتنی در نگاه به زمینه‌ی تاریخی و پاسخ به تمایل جامعه برای رسیدن به درک از خود و نوعی از انعطاف‌پذیری است که به جامعه اجازه‌ی تغییر محیط در حال و آینده را می‌دهد (صفحه‌ی ۱۵۳)».

به منظور معرفی اجمالی و کلی این اثر نقلی از ناشر کتاب^۱ ارائه می‌شود: «مشکل فضای گمشده» یا استفاده ناکافی از فضا، امروزه اکثر مراکز شهری را تحت تأثیر قرار داده است. اتومبیل، تأثیرات جنبش مدرن در طراحی معماری، سیاست‌های بازسازی شهری و منطقه‌بندی، تسلط بیشتر منافع خصوصی بر عمومی و همچنین تغییرات کاربری اراضی در داخل شهر، منجر به از دست رفتن ارزش‌ها و معانی شده که به‌طور سنتی با فضای باز شهری همراه بوده است. این کتاب، بررسی جامع و سیستماتیک بحران شهر معاصر و مواردی است که بر این بحران تأثیرگذار می‌باشند. یافتن فضاها‌ی گمشده منجر به نظریه‌های طراحی فضایی شهری در طول هشتاد سال گذشته شده است: اصول سیتة و هاوارد؛ تأثیر جنبش عملکردگرایی؛ طرح‌های توسعه یافته توسط گروه ۱۰، رابرت ونتوری، برادران کرییر، فومیهیکو ماکی و... در این اثر، علاوه بر بحث در مورد پیشینه‌های تاریخی، رویکردهای معاصر به طراحی فضایی شهری نیز مورد بررسی قرار گرفته است. مطالعات موردی تفصیلی در رابطه با نمونه‌هایی چون: بوستون، ماساچوست؛ واشینگتن، دی. سی؛ گوتنبرگ در سوئد؛ و بیکر در نیوکاستل انگلستان، نشان دهنده‌ی نیاز به رویکردی یکپارچه به طراحی است که دربرگیرنده‌ی نظریه‌های شکل-زمینه، اتصال و مکان می‌باشد. این نظریه‌ها و نقاط قوت و ضعف هر یک از آن‌ها در بررسی مطالعات موردی تعریف و مورد استفاده قرار

گرفته تا نشان دهند که چگونه در زمینه‌های مختلف کاربرد دارند. ترنسیک در انتهای اثر خود، تلاش نموده است تا اصول طراحی شهری خوب را ارائه نماید. بدین ترتیب بخش انتهایی کتاب، مقدمه‌ای برای پایه‌های یک طراحی شهری خوب است. وی علاوه بر ارائه فهرستی از اصول پنج‌گانه طراحی و گام‌های چهارگانه در فرآیند طراحی، شش دستورالعمل مربوط به کار حرفه‌ای را نیز ارائه داده است.

علی‌رغم آنکه اثر حاضر، کتاب کلاسیک بسیار تاثیرگذاری در روند تحول طراحی شهری است و در واقع بخشی از تاریخ می‌باشد، اما همان‌طور که کاتبرت بیان می‌کند این اثر دکترین بالغی نیست. در بررسی کتاب حاضر توسط مرکز ساخت جوامع محلی^۱ در مدرسه‌ی معماری دانشگاه نوتر دام^۲ نیز بر این موضوع تأکید شده است. در این بررسی آمده است که نویسنده مداوماً در تلاش برای پاسخ‌گویی به پرسش اصلی کتاب یعنی: چپستی فضای گمشده دارد و این مفهوم در فصول مختلف تغییر می‌کند. برای نمونه وی در ابتدا مصادیقی از انواع فضاهای گمشده را ارائه می‌دهد که شامل مناظر غیر قابل ساخت و رها شده در پای برج‌های بلند؛ فضای پارکینگ‌ها؛ فضاهای رها شده در لبه‌ی بزرگراه‌ها که هیچ کس به نگهداری و استفاده آن اهمیت خاصی نمی‌دهد؛ فضاهای ساحلی رها شده؛ سایت‌های خالی نظامی و مجموعه‌های صنعتی؛ پارک‌های تخریب شده و پروژه‌های مسکونی حاشیه‌ای نیازمند بازسازی مجدد می‌شود. در ادامه ترنسیک برای توجیح بیانیه یا مانیفست خود، دلایلی را برای تبیین مفهوم فضای گمشده ارائه داده است: «به‌صورت کلی فضاهای گمشده، محدوده‌های شهری نامطلوبی هستند که نیازمند باز طراحی هستند - ضد فضاهایی که هیچ بهره‌ی مثبتی برای محیط اطراف و یا کاربران ایجاد نمی‌کنند.» سپس وی نقلی از استیون پترسون را ارائه می‌دهد: «فضای غیر قابل تصور، ضد فضا یا فضای گمشده، حجمی غیر قابل تصور است». یعنی فضا، قابل اندازه‌گیری، بسته و استاتیک است و دارای مرزهای تعریف شده و قابل درک می‌باشد. درحالی‌که ضد فضا، بدون شکل و فاقد لبه‌های قابل تصور است. برای مثال میدان دل کامپو فضا است، درحالی‌که نوار لاس وگلاس ضد فضا است.

در ادامه تعریف دیگری از فضای گمشده ارائه می‌شود. وی با ارائه‌ی تعریفی از نرم فضاها شامل پارک‌ها و حومه‌ها، آن‌ها را از معیارهای فضا و ضد فضا که توسط پترسون مطرح شده بود، معاف می‌کند و می‌افزاید: فضای روستایی، فضایی واجد معنا، با کاربری تعریف شده و هدف مشخص است که اگرچه به‌صورت معماری غیر محصور است، اما گمشده نیز نیست و محصوریت آن از طریق فرم طبیعی، و مشخصه‌های توپولوژیکی و فرم زمین، آب، پوشش گیاهی و... به‌دست می‌آید. همچنین مناظر طبیعی نیز به‌عنوان فضای مثبت در نظر گرفته می‌شوند. بنابراین احتمالاً فضاهای گمشده از دید ترنسیک، فضاهایی فاقد معنا هستند که استفاده‌ی مشخص و هدف واضحی ندارند.

1- Centre of Building Communities

۲ - قابل دسترس در تارنمای: www.sakal-hood.com

فارغ از همه‌ی موارد، همان‌طور که ناشر کتاب بیان می‌کند بدون هیچ شکی، این کتاب بزرگ‌ترین مسئله‌ی معماری و شهرسازی امروز را مطرح می‌کند: چگونه می‌توان شهرهای متروک خود را تبدیل به قلمرویی عمومی با فضاهای شهری معنی‌دار انسان‌مدار و ارتباطات منسجم کرد که به‌طور مناسبی شکل گرفته باشند؟ بدون اغراق این اثر برای دانشجویان و متخصصان معماری، معماری منظر و برنامه‌ریزی شهری، اثری ارزشمند و کاربردی است.

لازم به ذکر است که مسأله‌ی فضای گمشده در کشور ما، نه تنها مرتبط با شهرهای بعد از دهه‌ی اول قرن ۱۴ شمسی، بلکه موضوع شهرهای معاصر ما نیز هست. فضاهایی که با اعمال تغییرات و با هدف پیاده‌سازی طرح‌ها و یا تسهیل رفت‌وآمد، به‌وجود می‌آیند. بنابراین به نظر می‌رسد، کتاب حاضر بتواند حساسیت دانشجویان و حرفه‌مندان رشته‌ی طراحی شهری، معماری، معماری منظر و برنامه‌ریزان را برانگیزد و با ارائه‌ی اصول، فرآیند و دستورالعمل‌های مقدماتی، آن‌ها را به‌سوی خلق فضاهای مطلوب رهنمون نماید. در پایان برخی از مواردی قابل توجه که مترجمان ترجیح می‌دهند با خوانندگان این اثر در میان بگذارند به شرح زیر هستند:

- متن حاضر به خصوص در حیطه‌ی نقد، توجه ویژه‌ای به فرهنگ شهرسازی آمریکا دارد، لذا خواننده‌ی فارسی زبان لازم است در برداشت از مطالب، به شباهت‌ها و تفاوت‌های موجود هر دو فرهنگ توجه ویژه‌ای نماید.

- ارجاعات به تاریخ معاصر درون کتاب (دهه‌ی گذشته، قرن گذشته، این قرن)، غالباً معطوف به زمان انتشار کتاب هستند که به دلیل وفاداری مترجمان به متن اصلی، به همان صورت آورده شده‌اند.

- تمرکز نویسنده غالباً کالبدی است و این امر با توجه به زمان انتشار کتاب، اجتناب ناپذیر بوده است. از دید طراحانه و به قول معماران «برای کمک به خط کشیدن روی کاغذ»، این کتاب هنوز هم متن بسیار مفیدی است. علاوه بر آن مطالب کتاب از لحاظ کالبدی هنوز هم با تعدیل‌هایی قابل اتکاء و کاربردی هستند. کتاب علاوه بر ارائه‌ی نظریه‌ی نسبتاً منسجمی درباره‌ی طراحی شهری پسامدرن، با تعداد تصاویر بسیار زیاد، کمک شایانی به ارتقاء سواد بصری مخاطب می‌کند. علاوه بر آن توضیحات ارائه شده در زیرنویس عکس‌ها بسیار کامل هستند و بنابراین تنها با خواندن زیرنویس و توضیحات عکس‌ها، فهم تقریباً کاملی از مطالب کتاب در اختیار مخاطب قرار می‌گیرد.

- با توجه به کاربرد بسیار زیاد اسامی خاص درون کتاب، مترجمان برای یک‌دستی و هماهنگی با متن اثر، به این نتیجه رسیدند که اسامی خاص قابل ترجمه را ترجمه نکرده و به‌صورت اسم خاص به‌کار برند. حرف اول اسامی میادین و خیابان‌ها و مکان‌هایی که در کتاب ترجمه نشده‌اند، در متن اصلی با حروف بزرگ نوشته شده است.

پیش‌گفتار نویسنده

این کتاب مقدمه‌ای است بر نظریه، واژگان و موضوعات جاری طراحی فضایی شهری. اگرچه گروه مورد توجه [این کتاب] در درجه‌ی اول، طراحان و دانشجویان رشته‌های مرتبط به شهر بوده است؛ اما امید است که مفاهیم و مصادیق آن در دفاتر حرفه‌ای و کلاس‌های درس نیز مفید واقع شود. در اینجا مباحث نظری و انتقادی، در ترکیب با کاربردهای عملی آن‌ها، و همچنین استراتژی‌های مرتبط، برای حل مسائل در ساختار فضایی شهر مدرن ارائه شده‌اند.

با رصد سرشت فضاهای شهری سنتی، برخی از اصول بنیادین ساختار به‌دست آمده است. در بیشتر شهرهای مدرن این اصول از دست رفته و منجر به ظهور مسئله‌ای شده است که «ضد فضا» یا «فضاهای گمشده» نامیده می‌شود. متن پیش‌رو، نگاهی به دلایل این امر داشته و راه‌های احیای معنا و ارزش‌های سنتی به فضاهای باز شهری را به طراحان پیشنهاد می‌دهد.

در فصل اول مشکل فضاهای شهری گمشده معرفی می‌شود. پنج عامل اصلی که در ظهور این مشکل نقش دارند، عبارت‌اند از: خودرو، جنبش مدرن در طراحی معماری، نوسازی شهری، سیاست‌های منطقه‌بندی، غلبه‌ی منافع خصوصی به عمومی و تغییر کاربری زمین در مجاورت هسته‌ی شهر.

فصل ۲ در ابتدا فلسفه، روند تکامل و تأثیرات تفکر کارکردگرا را به‌طور کامل توضیح می‌دهد و به معرفی برخی از مهم‌ترین عکس‌العمل‌های انتقادی در سال‌های اخیر می‌پردازد. بخش دوم این فصل، به بررسی و بحث درباره‌ی عواملی می‌پردازد که به اضمحلال فرم‌های سنتی فضاهای شهری منجر شده‌اند. در درون شهرها، تمایل به ساخت ساختمان‌های عمودی، به تمامیت فضاهای خیابانی آسیب وارد کرده است، همچنین پلازاهایی که از سطح زمین ارتفاع گرفته‌اند یا در زمین فرو رفته‌اند و مال‌های درون‌گرا، کارکردهای اجتماعی سنتی خیابان‌ها را بیشتر تضعیف کرده‌اند. همچنین تلاش‌هایی که برای ارائه‌ی آلترناتیو‌هایی برای زندگی شهری انجام شده، نیز بررسی شده‌اند -گزینه‌هایی نظیر باغ‌شهرها، نوشهرها و توسعه‌ی حومه‌های شهری. این آلترناتیوها، دست‌آورد رویاهای آرمان‌شهرگرایانه برای امتزاج شهر و روستای موجود بودند و تمرکز را از مشکلات فضای شهری منحرف کردند.

1- Antispace

2- Lost space

فصل ۳، هم پیشینه‌های تاریخی مهم فضای شهری را مورد بحث قرار می‌دهد و هم رویکردهای معاصر را بررسی می‌کند. تمایز میان «سخت فضا» و «نرم فضا» مشخص شده و موقعیت‌های مناسب برای هر کدام توضیح داده شده است.

در فصل ۴، پاسخ‌های انتقادی و تئوریک به بحران شهر مدرن، در سه دسته طبقه‌بندی شده است: نظریه‌های شکل-زمینه، اتصال و مکان^۲. قوت و ضعف هر نظریه شناسایی شده و نیاز به یکپارچه کردن این سه رویکرد برای دستیابی به طراحی فضایی شهری مؤثر و کارا تشریح شده است.

در فصل ۵، با مطالعه‌ی مشکلات طراحی شهری در شهرهای بوستون^۳ ماساچوست^۴؛ واشینگتن، دی. سی.^۵؛ گوتنبرگ سوئد^۶؛ و محدوده‌ی بیکر در نیوکاستل انگلستان^۷، جنبه‌های مختلف ساختار فضایی، ارتباطات و زمینه تشریح شده است. در بوستون ساختاری تکامل‌یافته، محلات را به‌خوبی تعریف می‌کند، اما کمبود اتصالات در میان پهنه‌ها مشکل‌ساز شده است. هدف طرح جامع عظیم واشینگتن، ایجاد ارتباط و اتصال قوی میان یادمان‌ها در درون شهر بود، اما بافت شهری که می‌بایست این اتصالات را تقویت کند، مورد غفلت واقع شده بود. گوتنبرگ نیز شامل ترکیبی از الگوی فشرده‌ی هسته‌ی مرکزی، هویت قدرتمند پهنه‌ها و همچنین اتصالات نامناسب میان پهنه‌ها در طول دیوارهای سابق است. بازسازی بیکر در وهله‌ی اول تجربه‌ای در این خصوص بود که چگونه می‌توان هم‌زمان با بازطراحی بافت فیزیکی محلات، هویت اجتماع محلی و منابع تاریخی را نیز حفظ نمود. در هر یک از نمونه‌ها، مشکلاتی از حیث مناسبت شکل-زمینه، اتصال و مکان وجود داشت، اما اهمیت آن‌ها با توجه به زمینه متفاوت بوده است.

در فصل نتیجه‌گیری، خلاصه‌ای از اصولی که از طریق آن‌ها می‌توان به طراحی یکپارچه دست یافت، ارائه می‌شود. این اصول مواردی چون محصوریت جانبی، اتصال، و در هم تنیدگی فضاهای خارجی و داخلی را در بر می‌گیرد؛ همچنین استراتژی‌هایی چون توسعه‌ی تدریجی و رویکردهای حمایتی مطرح می‌شود. پیش‌بینی می‌گردد در آینده، استفاده‌ی کاراتر از اراضی شهری، ضرورتاً فرم شهری متراکم‌تر و یکپارچه‌تری را شکل دهد تا از این طریق، فرصت بازپس‌گیری فضاهای گمشده فراهم شود.

1 - "Hard" and "soft" space

2 - Figure-ground, linkage and place theory

3 - Boston, Massachusetts

4 - Washington, D.C.

5 - Göteborg, Sweden

6 - Byker area of Newcastle, England

سپاس‌گزاری

شایسته است از بارباراپالی بلانک^۱ به‌دلیل روان‌سازی و ساده‌سازی متن، پائول هیرتزل^۲ که اصرار بر ساختار روشن متن داشت، کُرل بروئر^۳ به‌دلیل دست‌توانمندش در طراحی گرافیک، و راجر کانور^۴ برای ویراستاری هوشمندانه‌ی متن، قدردانی ویژه‌ای به عمل آید. مساعدت‌های همه‌ی کسانی که در تهیه‌ی تصاویر و منابع این کتاب همکاری داشته‌اند، قابل ستایش است. تلاش حداکثری برای اعتباردهی منابع به‌صورتی مناسب در عنوان‌ها انجام شده است، اما پیشاپیش لازم است، بابت هر نوع از قلم افتادگی یا بی‌دقتی عذرخواهی شود. تمامی تصاویری که به شخص یا گروه خاصی ارجاع داده نشده‌اند، به‌وسیله‌ی مؤلف تهیه گردیده‌اند.

پشتیبانی مالی این پژوهش، از طریق مؤسسه‌ی گراهام^۵ برای انجام مطالعات پیشرو در هنرهای زیبا، واقع در شیکاگو: ایلینویز^۶؛ مدرسه‌ی معماری دانشگاه تکنولوژی چالمرز واقع در گوتنبرگ سوئد^۷؛ و دفتر مقررات در کالج کشاورزی و علوم زیستی در دانشگاه کرنل واقع در ایتاکا در نیویورک^۸ تأمین شده است.

1 - Barbara Pulleyblank

2 - Paul Hirzel

3 - Carol Brower

4 - Roger Conover

5 - Graham Foundation

6 - Advanced Studies in the Fine Arts, Chicago, Illinois

7 - The School of Architecture at Chalmers University of Technology, Göteborg, Sweden

8 - Cornell University, College of Agriculture and Life Sciences, Office of Instruction, Ithaca, New York